

Jaarverslag 2017

Voorwoord

Blauwe Maan kijkt terug op een bijzonder jaar. Een jaar dat begon met talloze meldingen in de pers over seksueel misbruik in de sport. Aan de hand daarvan heeft de onderzoekscommissie van het NOC*NSF een rapport uitgebracht. De aanbeveling daarin luidt; “Het is dringend noodzakelijk om seksuele intimidatie en misbruik in de sport veel actiever tegen te gaan. De grote discrepantie tussen het aantal gevallen van seksuele intimidatie en misbruik en het geringe aantal meldingen, en het magere effect daarvan, vraagt om een breed scala aan verbeteringen.”

Halverwege het jaar neemt ook de #MeToo discussie een grote vlucht. Via sociale media delen vrouwen en later ook mannen massaal hun ervaringen over aanranding en verkrachting. Uit onderzoeken weten we dat seksueel misbruik overal en in alle lagen van de bevolking voorkomt. Dat mensen er nu mee naar buiten durven te komen, is een enorme stap vooruit. Hiermee is seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar geworden.

Dat er nu zoveel naar boven komt en bespreekbaar wordt, maakt helaas ook pijnlijk zichtbaar dat er nog veel te doen valt op het gebied van preventie, signalering en hulpverlening. Met andere woorden we zijn er nog lang niet. Juist nu heeft Blauwe Maan de taak om in te spelen op de maatschappelijke discussie. We willen bijdragen aan het doorbreken van het taboe en een handreiking bieden aan professionals, om handelingsverlegenheid om te zetten in bespreekbaar maken van de problematiek.

Daarnaast blijft het belangrijk om slachtoffers van seksueel misbruik bij te staan in het verwerken van hun ervaringen. Signaleren, melden en daders aangeven is niet voldoende. Seksueel misbruik blokkeert mensen onder meer in hun relatie, gezinsleven, sociale contacten en in het aangaan van betaald of onbetaald werk. We mogen hen niet in de kou laten staan.

Met oprechte betrokkenheid en deskundigheid hebben de medewerkers van Blauwe Maan ook dit jaar weer veel voor slachtoffers betekend. Met grote inzet hebben zij hulp verleend en op vele plekken hun kennis en deskundigheid overgedragen en seksueel grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar gemaakt.

We mogen, wellicht meer dan ooit, trots zijn op deze bevlogen organisatie.

Ellen Roskes

Directeur

Tilburg 22 februari 2018

Inhoud

Inleiding.....	pag. 4
Preventie en samenwerking.....	pag. 4
Hulpverlening.....	pag. 5
Organisatie.....	pag. 7
Rapportage Blauwe Maan 2017.....	pag. 9

Inleiding

Blauwe Maan is een 0^e en 1^e lijns-organisatie voor preventie en hulp met betrekking tot seksueel geweld. Zij maakt seksuele grensoverschrijding en seksueel misbruik bespreekbaar en biedt slachtoffers en hun naasten deskundige hulpverlening op maat.

In dit verslag behandelen wij onze activiteiten ten aanzien van preventie en samenwerking. Wij gaan ook nader in op de hulpverlening, de groepen / trainingen en onze organisatie. We sluiten af met de cijfers.

- **Preventie en samenwerking**

Seksueel grensoverschrijdend gedrag vindt overal en in alle lagen van de bevolking plaats. Dat betekent dat wij onze preventieactiviteiten richten op zoveel mogelijk plekken voor een divers publiek. Daarbij sluiten wij zo goed mogelijk aan op wat op dat moment actueel is en in de publiciteit komt.

Zo zijn we actief aan de slag gegaan met het thema misbruik in de sport. We hebben daarvoor de pers opgezocht en ons aanbod aangeboden aan de sportverenigingen. Tevens hebben we samenwerking gezocht met de gemeente, het sportbedrijf en met Contour de Twern. Duidelijk werd dat er meer voor nodig is om de sport in beweging te krijgen. In 2018 gaan we samen verder met dit thema.

Blauwe Maan heeft ook samenwerking gezocht met organisaties die veel met migranten uit niet westerse culturen in aanraking komen. We hebben workshops gegeven bij Hayat en Feniks, zijn gesprekken aangegaan in “ouderkamers” op scholen en blijven met deze organisaties creatief zoeken naar ingangen om dit taboeonderwerp bespreekbaar te maken.

Bovendien hebben we het COC benaderd en voorlichting gegeven, waardoor we nu ook bij deze groep duidelijk in beeld zijn. Op Roze Maandag tijdens de kermis zijn wij aanwezig geweest met een stand en hebben een breed publiek bereikt door in gesprek te gaan.

Bovenstaande is een greep uit onze activiteiten. Naast deze specifieke doelgroepen hebben we workshops en voorlichtingen gegeven aan onze netwerkpartners, op scholen/ROC's et cetera.

In totaal hebben we met de workshops en voorlichtingsactiviteiten ruim 800 mensen bereikt.

Om een groter publiek te bereiken, zijn we actief op facebook en doen we regelmatig persberichten uit. Wij werken mee aan interviews over dit thema, bijvoorbeeld voor de RTL-nieuws website. Meerdere cliënten van Blauwe Maan zijn bereid geweest om in dit kader hun verhaal te doen. Daarnaast werken wij graag mee aan wetenschappelijke onderzoeken en hebben we contact gelegd met de universiteit van Tilburg om in 2018 een onderzoek te verrichten naar de effectiviteit van onze hulpverlening.

Met alle mogelijke samenwerkingspartners zijn gesprekken gevoerd om te onderzoeken hoe wij wederzijds elkaars deskundigheid kunnen versterken. Daartoe hebben we vooral de gesprekspartners bij Blauwe Maan uitgenodigd, om daarmee ook Blauwe Maan “zichtbaar” te maken. Het gevolg is geweest dat daaruit veel afspraken zijn voortgekomen voor samenwerking, workshops, voorlichtingen, deskundigheidsoverdracht en presentaties. Tevens zien we dat er regelmatig cliënten naar ons zijn doorverwezen voor hulpverlening.

We hebben nauw contact gehad met de kwartiermaker en vervolgens met de projectleider van het toekomstig Centrum Seksueel Geweld (CSG). Wij verwachten in de toekomst een belangrijke rol te kunnen vervullen als partner in de “doorverwijzings-schil”.

Realisatie

Totaal hebben wij 323 uur besteed aan preventie en samenwerking (excl. pers en sociale media activiteiten) Daarmee hebben wij ruim voldaan aan onze opdracht (250 uur).

- **Hulpverlening**

Individuele hulpverlening;

In 2017 hebben wij individuele hulp geboden aan 116 cliënten.

De gesprekken vinden in principe plaats bij Blauwe Maan, maar ook elders als dat de hulpverlening ten goede komt. Er zijn twee hulpverleners per cliënt, een betaalde medewerker samen met een vrijwilliger of stagiaire. Daarbij wordt mede gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigheid. De cliënt bepaalt zelf het tempo, de frequentie en de duur. We hebben zonder wachtlijst kunnen werken.

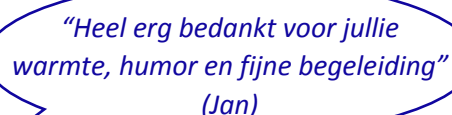
Het aantal nieuwe cliënten in 2017 is 77. In 2016 waren dat er 59.

Opvallend ten opzichte van 2016 is de stijging van cliënten in de leeftijdsgroep 20-29 jaar. Daarmee is ook het aantal gestegen waarbij het misbruik korter geleden heeft plaatsgevonden (<5 jaar). Tevens zien we een stijging van vrouwelijke daders van 4 naar 9.

Gelijk aan 2016 is 60% verkracht en 46% langdurig misbruikt. 42% is alleenstaand met/zonder kinderen.

Het aantal cliënten in de individuele hulpverlening is ten opzichte van 2016 gestegen van 105 naar 116.

Het aantal contacten daarentegen is gedaald van 1091 in 2016 naar 979 in 2017.

*“Heel erg bedankt voor jullie warmte, humor en fijne begeleiding”
(Jan)*

*“Dank voor het teweeg brengen van de verandering”
(Monique)*

*“De laagdrempeligheid maakt het toegankelijk”
(Roesja)*

Lotgenotengroepen

Er liepen 2 lotgenotengroepen. De eerste was al gestart in 2016 en de tweede is gestart in 2017.

Beide groepen waren gemengd van samenstelling. De eerste groep is zeer positief beoordeeld door de deelnemers. De tweede groep is nog niet afgerond.

12 deelnemers waren reeds cliënt bij Blauwe Maan en zagen de groep als een belangrijke aanvulling op de individuele hulpverlening. 5 cliënten kwamen van buiten Blauwe Maan.

*“Een fijne welkome stap in de verwerking en contact maken met m’n gevoel”
(Sjors)*

Ouders van...

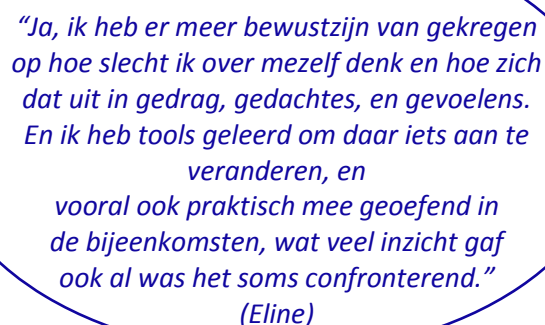
Jaarlijks organiseren we een bijeenkomst voor ouders van slachtoffers van seksueel misbruik. De deelnemers ondervinden veel steun bij elkaar.

Mindfulness

Deze training kon helaas nog niet starten wegens te weinig deelnemers. Aan het eind van het jaar zijn er voldoende inschrijvingen voor de training in februari 2018.

Training "Boost je zelfbeeld"

Naar aanleiding van ervaringen in de hulpverlening is de training "Boost je zelfbeeld" nieuw ontwikkeld. De training werd positief geëvalueerd door de deelnemers met gemiddeld een 8. In een meetlat van 0 tot 10 over effectiviteit geven de deelnemers zichzelf gemiddeld 3,5 extra punten na afloop. Er zijn twee trainingen gestart in 2017. 3 deelnemers waren nog geen cliënt bij Blauwe Maan.

"Ja, ik heb er meer bewustzijn van gekregen op hoe slecht ik over mezelf denk en hoe zich dat uit in gedrag, gedachtes, en gevoelens. En ik heb tools geleerd om daar iets aan te veranderen, en vooral ook praktisch mee geoefend in de bijeenkomsten, wat veel inzicht gaf ook al was het soms confronterend."
(Eline)

<i>Groepen/trainingen</i>	<i>Aantal deelnemers</i>	<i>Aantal bijeenkomsten</i>	<i>waardering</i>
Lotgenotengroep 1	2 mannen en 5 vrouwen	15 (waarvan 8 in 2016 en 7 in 2017)	4,5 op een schaal van 5
Lotgenotengroep 2	2 mannen en 7 vrouwen	15 (waarvan 8 in 2017 en 7 in 2018)	Volgt in 2018
Ouders van...	9	1	8
Boost je zelfbeeld 1	7	6	8
Boost je zelfbeeld 2	4	7(waarvan 4 in 2017/3 in 2018)	Volgt in 2018

Chathulpverlening

Om de drempel om hulp te vragen extra te verlagen hebben wij ervoor gekozen om chathulpverlening aan te bieden. Het Bergmansfonds heeft ons het budget gegund om daarmee een pilot van een jaar te kunnen starten. De voorbereidingen zijn in het laatste kwartaal getroffen om per 1 februari 2018 hiermee van start te kunnen gaan.

Realisatie

Op jaarbasis is Blauwe Maan 1465 uren open geweest, verdeeld over 4 dagen per week (1457 uur in 2016).

Aan 116 cliënten is individuele hulp geboden. 32 cliënten hebben deelgenomen aan de groepen (excl. Ouders van...) en trainingen (29 cliënten in 2016). Daarvan was het voor 24 cliënten een aanvulling op de individuele hulpverlening en 8 cliënten kwamen van buiten Blauwe Maan.

In totaal zijn 124 cliënten geholpen. Dit betekent een stijging van 18% ten opzichte van 2016.

Hiermee heeft Blauwe Maan voldaan aan haar opdracht van minimaal 1200 openingsuren en 100 cliënten.

- **Organisatie**

Bedrijfsvoering

Het eerste kwartaal is voornamelijk benut om de bedrijfsvoering te actualiseren en efficiënter in te richten. Daar waar kostenbesparingen mogelijk waren, zijn deze doorgevoerd. Tevens is geïnventariseerd wat noodzakelijke verbeterpunten zijn.

-Zo blijkt de ICT-omgeving een zwakke schakel te zijn. Onderzocht is wat er moet gebeuren om in de toekomst een betrouwbaar systeem te hebben, welke ook aan de nieuwe privacywetgeving voldoet. Het huidige budget is daartoe niet toereikend.

- De cliëntendossiers zijn voor een deel nog fysiek en een deel digitaal. De cliëntenregistratie moet jaarlijks handmatig worden ingevoerd. Vooralsnog voldoet dit systeem, echter de verwachting is dat de cliënten-aantallen zullen stijgen en de behoefte aan tussentijdse managementinformatie groter wordt. Daarmee is de wens om over te stappen naar een eigentijds cliëntendossier-registratiesysteem ontstaan. Ook hiertoe is het huidige budget niet toereikend.

Beide budgetten zijn opgenomen in de subsidieaanvragen 2018.

Beleid

- Op inhoud heeft Blauwe Maan zowel intern als extern zich de vraag gesteld hoe zij zich in de toekomst moet ontwikkelen om onze opdracht, preventie en hulp met betrekking tot seksueel misbruik, zo effectief mogelijk uit te kunnen voeren. Deze beleidsdiscussies en input van onze samenwerkingspartners hebben er toe geleid, dat wij ons nadrukkelijk als 0^e en 1^e lijns-organisatie blijven profileren en verder ontwikkelen. Daar ligt immers onze kracht en toegevoegde waarde.

-Tevens hebben wij, in verband met de komst van het CSG en in samenwerking met de gemeente Tilburg, onze diensten aangeboden aan de regiogemeenten van Midden-Brabant. Ook zijn wij in gesprek met de gemeente Breda. Hiermee kan een dekkend aanbod gecreëerd worden voor slachtoffers van seksueel misbruik in deze regio's. Daarmee blijft Blauwe Maan klein genoeg om haar specifieke werkwijze te behouden en wordt tegelijkertijd minder kwetsbaar dan het nu is.

- Ons vrijwilligersbeleid en beleid ten aanzien van ervaringsdeskundigheid is geactualiseerd.

Deskundigheidsbevordering

De nieuwe stagiaires en vrijwilligers hebben deelgenomen aan de inwerktraining.

Het hele team heeft de "MOL"-training en Narrative Therapy-training gevolgd.

Diverse workshops/symposia zijn gevolgd door individuele medewerkers.

Vrijwilligers

De vrijwilligers hebben ook dit jaar weer een belangrijke bijdrage geleverd. Zij hebben meer activiteiten mogelijk gemaakt en hebben de kwaliteit verhoogd door hun specifieke kennis en netwerk. Zij hebben extra ondersteund in de hulpverlening, in de preventieactiviteiten en de PR/sociale media. De beroepskrachten en vrijwilligers werken daarin nauw samen.

Gemiddeld zijn zo'n 7 vrijwilligers actief. Van 1 vrijwilliger is afscheid genomen en 1 vrijwilliger is nieuw begonnen.

Ervaringsdeskundigheid

Een aantal beroepskrachten en vrijwilligers is ervaringsdeskundig. Ervaringsdeskundigen hebben de rol van "hoopverlener" naar de cliënten, waarbij alles erop gericht is om het herstelproces van cliënten zo goed mogelijk te laten verlopen. Ervaringsdeskundigheid is ingezet in de directe gesprekken met cliënten, bij de trainingen en cursussen, voorlichtingen, preventieactiviteiten en beleidsadvisering.

Stages en leeropdrachten

- Wij ontvangen en begeleiden graag studenten, omdat wij het als een belangrijke maatschappelijke opdracht zien om bij te dragen aan het opleiden van hulpverleners met deskundigheid op het thema "seksueel misbruik". Daarnaast wordt zo ook de deskundigheid van Blauwe Maan overgedragen en uitgedragen binnen de opleiding en heeft daarmee een preventieve werking.

- 3 stagiaires hebben hun jaarstage afgerond. 2 nieuwe stagiaires zijn met het nieuwe schooljaar gestart. 1 studente heeft haar afstudeeropdracht bij Blauwe Maan uitgevoerd.

Diverse scholieren en studenten zijn op werkbezoek geweest of hebben interviews afgenomen.

Beroepskrachten

Blauwe Maan werkt structureel met 3,3 fte betaalde medewerkers. In verband met ziektevervanging zijn extra uren ingezet. De beroepskrachten zorgen voor borging van de kwaliteit en continuïteit in de hulpverlening en de voorlichtings- en preventieactiviteiten en voor de ondersteunings- en stafwerkzaamheden.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit 5 leden en heeft dit jaar vooral een actieve rol gespeeld bij het bepalen van het toekomstbeleid en de subsidieaanvragen bij de gemeentes van Midden-Brabant.

Klachten

Blauwe Maan heeft geen officiële klachten ontvangen.

Rapportage Blauwe Maan 2017

Tabel 1: Aantal cliënten

	Kort (<3 gesprekken)	Lang(>3 gesprekken)	Totaal
Cliënten-slachtoffer	32	65	97
Cliënten -relatie van slachtoffer	5	14	19
Extra cliënten groepen		8	8
Subtotaal	37	87	124

Het vervolg van de tabellen geven alleen de cijfers weer van de individuele hulpverlening.

Tabel 2: verdeling van sekse

	Man	Vrouw	Totaal
Cliënten	13	84	97
Relaties van slachtoffer	3	16	19
Subtotaal	16	100	116

Tabel 3: Leeftijd bij binnenkomst Blauwe Maan

10 t/m 19	8
20 t/m 29	37
30 t/m 39	23
40 t/m 49	16
50 t/m 59	11
60+	3
onbekend	18
Totaal	116

Tabel 4: Herkomst

Migratieachtergrond	15
Nederlandse achtergrond	94
Onbekend	7
Totaal	116

Tabel 5: Leef- woonsituatie

Alleen met pleegvader/pleegmoeder	0
Alleen met vader/moeder	3
Alleenstaand met/zonder kinderen	49
Met beide ouders	14
Met beide pleegouders	0
Met partner: man/vrouw met/zonder kinderen	32
Anders	6
Onbekend	12
Totaal	116

Tabel 6: Leeftijd cliënt toen seksueel misbruik voor het eerst plaatsvond

Jonger dan 10 jaar	16
10 t/m 15 jaar	17
16 t/m 19 jaar	20
20 t/m 29 jaar	20
30 t/m 39 jaar	3
40 en ouder	2
Onbekend	19
Totaal	97

Tabel 7: Sekse dader(s) bij eerste zaak

Man	86
Vrouw	9
Onbekend	2
Totaal	97

Tabel 8: Relatie van slachtoffer tot de dader van het seksueel misbruik

A. Huiselijke kring	35
B. (Ex)partner	21
C. Afhankelijkheidsrelatie	18
D. Onbekend voor cliënt	0
E. Bekende(n)	15
F. Onbekend bij Blauwe Maan	27
Totaal	116

Tabel 8a: Huiselijke kring

Broer	6
Huisvriend	3
Moeder	3
Neef	1
Oom	4
Opa	1
Oppas	1
Pleegmoeder	0
Pleegvader	0
Stiefmoeder	0
Stiefvader	2
Tante	1
Vader	11
Zus	1
Zwager	1
Anders	3
Totaal	38

Tabel 8b: (Ex)partner

Ex-partner	18
Huidige partner	2
Anders	1
Totaal	21

Tabel 8c: Afhankelijkheidsrelatie

GGZ/ Vrijgevestigd psycholoog / psychotherapeut	1
Werkgever	3
Onderwijs/docent	3
(Huis)arts	0
Religie	0
Collega	5
Anders	6
Totaal	18

Tabel 8d: Bekenden niet huiselijk

Buurman	2
Medeleerling	3
Anders	10
Totaal	15

Tabel 9: Aard van seksueel misbruik (alleen zelf slachtoffer)

Aanranding (seksueel betasten)	15
De aard van het misbruik is niet exact bekend	1
Ongewenste intimiteiten (met woorden/gebaren en gedrag)	9
Verkrachting (binnendringen van het lichaam)	60
Anders	4
Onbekend	8
Totaal	97

Tabel 10: Is er naast seksueel geweld ook sprake van fysiek geweld / mishandeling?

Ja	29
Nee	34
Onbekend	34
Totaal	97

Tabel 11: Hoe lang geleden vond het seksueel misbruik plaats?

Nog gaande	6
Een maand of korter geleden	6
Tussen een maand en een jaar	7
1 tot 5 jaar geleden	19
Langer dan 5 jaar geleden	50
Onbekend	9
Totaal	97

Tabel 12: Waar vond het misbruik plaats?

Buiten of in de openbare ruimte	11
In het huis of de werkplek van de dader	32
In het huis van het slachtoffer	32
Op de werkplek van het slachtoffer	9
Anders	10
Onbekend	3
Totaal	97

Tabel 13: Meerdere malen seksueel misbruik bij een cliënt

Tweede zaken	56
Derde zaken	17

Tabel 14: Duur van het misbruik

Eenmalige gebeurtenis	22
Kort maar meer dan eenmalig	11
Langdurig	46
Onbekend	18
Totaal	97

Tabel 16: Soort hulpverleningscontact

	Aantal gesprekken	Aantal cliënten
Face to face contact	681	95
Overige contacten	298	21
Totaal	979	116

Tabel 17: Jaar van binnenkomst

Jaar	Aantal
2014 en eerder	6
2015	7
2016	26
2017	77
Totaal	116

Tabel 18: Hulpverlening dit jaar afgesloten

Ja	43
Nee	73
Totaal	116

Tabel 19: Welke instellingen hebben doorverwezen naar Blauwe Maan?

GGZ/ Psycholoog/psychotherapeut	2
(Huis)arts	2
Onderwijs/Leerkracht	0
Maatschappelijk werk	9
Politie	3
Slachtofferhulp	12
Veilig Thuis	3
COC	2
RIBW	3
Anders	15
Totaal	57

Tabel 20: Hoe hebben cliënten die niet doorverwezen zijn Blauwe Maan gevonden?

Advertentie in	1
Door folder bij	6
Gemeentegids	0
Internet	32
Redactioneel stukje in	0
Via bekenden	10
Anders	19
Totaal	68

Tabel 21: Hoeveel cliënten hebben ook juridische stappen gezet?

Aangifte en proces - geen veroordeling	3
Aangifte en proces - met veroordeling	5
Aangifte en proces - uitkomst nog onbekend	3
Heeft aangifte gedaan maar er is geen proces gevolgd	8
Heeft geprobeerd aangifte te doen maar dat is niet gelukt	3
Heeft melding gedaan	11
Heeft uitsluitend informatief gesprek met de politie gehad	5
Overweegt aangifte	4
Anders	4
Totaal	46

Tabel 22: Hoeveel cliënten hebben in het verleden bij een andere organisatie hulpverlening gehad in verband met (de gevolgen van) het seksueel misbruik?

Wel	63
Niet	37
Onbekend	16
Totaal	116

Tabel 23: Hoeveel cliënten hebben nu ook andere hulpverlening en is deze op de hoogte van misbruik?

Aantal	Zijn ook op de hoogte van misbruik
43	42

Tabel 24: Hoeveel cliënten hebben klachten over hulpverlening die zij in verband met seksueel misbruik hebben gehad?

28
